

Опера французького генія вдало поєднала в собі вокальні та драматичні таланти, що робить її виконання пам'ятним для глядачів. Мабуть, саме в цьому причина того, що сучасні постановки цієї блискучої опери завжди дуже очікувані публікою.

С. Пасека

ВИКОНАВСЬКИЙ АНАЛІЗ ОБРАЗУ ДЖУЛЬЄТТИ З ОПЕРИ Ш. ГУНО «РОМЕО ТА ДЖУЛЬЄТТА»

S. Paseka

PERFORMANCE ANALYSIS OF THE IMAGE OF JULIET FROM THE OPERA BY CH. GOUNOD "ROMEO AND JULIET"

Опера французького композитора Шарля Гуно «Ромео та Джульєтта», безсумнівно, є найяскравішою сторінкою французької ліричної опери, у якій сумна історія хвилиночки та розбурхує серце, тому що зачіпає вічну тему трагічно розбитого кохання.

На відміну від інших композиторських версій, у відомій опері Ш. Гуно образ Джульєтти як один із центральних персонажів трагедії є особливо багатограничним та поєднує в собі юнацьку безтурботність зі здатністю до глибокого кохання та самопожертви.

Характер героїні розкривається через розвиток її почуттів: коли вона з наївної дитини перетворюється на зрілу жінку, яка жертвує своїм життям заради кохання.

В опері композитор використовує різноманітні вокальні засоби для детального передання еталонної жіночої ролі, її емоційних змін протягом розвитку дії, відображаючи емоційно насичений та музично-витончений образ відомої шекспірівської героїні з усіма його духовними трансформаціями.

Починаючи з першого акту, слухач занурюється в чарівний, безтурботний світ юної Джульєтти. Вона молода, жвава та невинна дівчина, яка ще не знає справжніх випробувань життя.

Після зустрічі з Ромео Джульєтта кардинально змінюється. Вона швидко переживає перехід від безтурботного дівочого життя до глибокого й щирого кохання. Її дуети з Ромео відображають зростаючу пристрасть та відданість. Їхня любов — це всепоглинаюче почуття, яке Джульєтта приймає без вагань.

У міру розвитку подій героїня проявляє неабияку силу волі: попри юний вік, вона стає більш рішучою та готовою піти проти волі своєї родини, аби бути з Ромео. Сцена, де героїня наважується випити зілля, щоб удавати мертву та уникнути ненависного шлюбу, символізує її готовність ризикувати всім заради кохання та своєї свободи.

Останній акт опери є кульмінаційним в емоційному стані героїні. Джульєтта пробуджується в гробниці та бачить мертвого Ромео. Її відчай стає непереборним, і вона вирішує піти за коханим. Це вчинок підкреслює глибину її почуттів та трагічну долю, яка зумовлена конфліктом між коханням й фатальними обставинами. Музика, що супроводжує фінальну сцену, ілюструє сум та велич самопожертви Джульєтти.

Представлена портретна контрастність головної героїні геніально розкрита композитором Ш. Гуно в центральних аріях Джульєтти — першої "*Je veux vivre*" («У тьмяних мріях») та останньої "*Amour, ranime ton courage*" («Любов, поверни мою відвагу»).

Перша арія «У тьмяних мріях» — це момент безтурботної молодості та радості, коли Джульєтта ще не зустріла Ромео і не зіткнулася з трагічними подіями, які змінять її життя. Арія є гімном до життя, щастя та свободи й передає юнацьке бажання жити та насолоджуватися кожною миттю. Джульєтта співає красу життя, прагне залишитися в цьому безтурботному стані, без тягаря обов'язків та турбот. Вона наївна, її світогляд не затьмарений трагедією.

Арія написана у швидкому, жвавому темпі вальсу (3/4) у тональності *D-dur*, що надає їй світлого, блискучого настрою та життєрадісності. Вокальне соло, прикрашене колоратурними пасажами, підкреслює легкість, елегантність та грайливість образу; та насичене технічно складними колоратурами й швидкими арпеджіо вимагає виконавської віртуозності.

Контрастно першій звучить остання арія Джульєтти «Любов, поверни мою відвагу» із четвертої дії, коли героїня прокидається у склепі та знаходить Ромео, який вже випив отруту. Це момент глибокої трагедії, коли вона розуміє, що їхні долі з'єднані в смерті, а не в житті.

Ця арія сповнена болю та відчаю. Джульєтта більше не наївна дівчина, яка мріє про життя, як у першій арії. Вона пережила кохання, страждання та смерть. Її звернення до любові — це молитва, яка закликає повернути їй сили, щоб возз'єднатися з Ромео в смерті.

Арія починається в повільному, меланхолійному темпі, що підкреслює відчай героїні, з поступовим прискоренням, що символізує наближення до трагічного рішення. Тональність *g-moll* додає темного, трагічного забарвлення музиці, створюючи відчуття невідворотності. Вокально-драматичне соло, сповнене широкими фразами, несе в собі сильний душевний біль, що вимагає від виконавиць глибокого емоційного занурення. Джульєтта більше не співає про радість, її світ розбитий. Вона глибоко усвідомлює свою долю та приймає її з гірким почуттям, що справжня любов до Ромео тепер може існувати лише в смерті.

Таблиця №1

Аспект	Перша арія “ <i>Je veux vivre</i> ”	Остання арія “ <i>Amour, ranime ton courage</i> ”
Емоційний настрій	Радість, безтурботність, молодість	Розпач, трагізм, рішучість
Тональність	D-Dur (світла, радісна)	g-moll (темна, трагічна)
Темп	Швидкий, вальсовий	Повільний, драматичний з наростанням
Вокальна техніка	Легкі колоратури, віртуозність	Драматичніші, широкі фрази, емоційна насиченість
Оркестровка	Прозора, легка	Густіша, драматичніша
Символіка	Життя, молодість, насолода	Любов, смерть, самопожертва

Узагальнюючи сказане (Таблиця № 1), стає зрозумілим, що дві центральні арії Джульєтти ілюструють два абсолютно різні етапи її життя й характеру: юнацьку радість та оптимізм у першій арії, та глибокий трагізм, зрілість та рішучість у фіналі, тому перша арія — про життя, а остання — про смерть.

Ш. Гуно майстерно використовує музику для розкриття цього розвитку, переходячи від легких колоратур та вальсового темпу до складних, драматичних пасажів, що підкреслюють глибину почуттів героїні в її останні моменти.

Dai Fenly

OPERA AS A CULTURAL HERITAGE OF CHINA

Дай Фенлі

ОПЕРА ЯК КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА КИТАЮ

The history of “Chinese opera” is a long and rich journey, spanning over a thousand years. It represents a unique blend of music, dance, drama, literature, and visual art. Chinese opera has evolved through numerous historical periods, influenced by cultural, political, and regional factors. It is one of the oldest forms of dramatic art in the world.

Chinese opera traces its roots to ancient forms of performance that existed as early as the “Shang” (1600–1046 BC) and “Zhou” (1046–256 BC) dynasties. During these periods, ceremonial music, dance, and rituals played important roles in religious and courtly life. Early performance arts were closely tied to shamanistic rituals, harvest festivals, and worship, with performers often telling stories of deities and mythological figures.

By the “Han Dynasty” (206 BC — 220 AD), performance arts began to develop further. During this period, popular entertainments such as “baixi” (百戏, “hundred entertainments”) emerged. These were grand shows that combined acrobatics, music, dance, and pantomime. Although not yet formalized opera, these performances laid the groundwork for the operatic traditions that would develop later.

The Tang Dynasty is often considered a golden age of Chinese culture, and it was during this period that the first formalized operatic performances emerged. One key figure was “Emperor Xuanzong” (685–762), who established the “Pear Garden” (梨园, Líyuán) in the capital city of Chang’an. This was an imperial academy for training musicians, dancers, and actors, often considered the birthplace of professional Chinese opera.

Tang Dynasty performances featured elements of music, dance, and storytelling, and were performed at court for the imperial family. These early performances were relatively simple in terms of narrative, but the Pear Garden laid the foundation for the artistic skills and traditions that would later define Chinese opera.

During the “Song Dynasty” (960–1279), Chinese opera began to take a more structured form. This period saw the rise of “zaju” (杂剧), a type of variety play that combined comedic sketches, dance, and music. “Zaju” became especially popular in urban areas and was characterized by its lively performances, often centered around humorous or satirical themes.

The “Yuan Dynasty” (1271–1368) marked a significant period of development for Chinese opera. The Yuan era saw the rise of a more formalized form of zaju, which combined “prose, poetry, and music” into a single performance. The structure of these plays included a combination of “spoken dialogue” and “singing”, with music playing a central role in narrating the story. Yuan zaju often had four acts, each accompanied by a specific melody, and were performed in both court settings and public theaters.

During the “Ming Dynasty” (1368–1644), Chinese opera continued to evolve, with regional styles becoming more distinct and codified. One of the most significant developments was the rise of “kunqu” (昆曲), a highly refined and elegant form of